

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Etap I Wstępny

Opracowanie dokumentacji PZO
wraz z wykonaniem niezbędnych ekspertyz
przyrodniczych i przygotowaniem danych
w standardzie GIS dla obszarów Natura 2000
Ostoja Magurska PLH180001,
Beskid Niski PLB180002

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

SPIS TREŚCI

1. OBSZAR NATURA 2000 OSTOJA MAGURSKA PLH180001	5
1.1. USTALENIE TERENU OBJĘTEGO PROJEKTEM PLANU	5
1.2. USTALENIE PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBJĘTYCH PROJEKTEM PLANU ORAZ USTALENIE ZAKRESU KONIECZNEJ INWENTARYZACJI	6
1.3. ANALIZA ZAKRESU KONIECZNEJ INWENTARYZACJI PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBJĘTYCH PROJEKTEM PLANU	7
1.4. USTALENIE PRZEDMIOTÓW OCHRONY PODLEGAJĄCYCH INWENTARYZACJI W RAMACH NAD PROJEKTEM PLANU.....	13
1.5. ORGANIZACJA PROCESU KOMUNIKACJI Z RÓŻNYMI GRUPAMI INTERESU.....	15
1.6. WYKONANIE OPISU METODYK INWENTARYZACJI ORAZ METODYK OCENY STANU OCHRONY POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW OCHRONY.....	17
2. OBSZAR NATURA 2000 BESKID NISKI PLB180002	28
2.1. USTALENIA TERENU OBJĘTEGO PROJEKTEM PLANU	28
2.2. USTALENIE PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBJĘTYCH PROJEKTEM PLANU ORAZ USTALENIE ZAKRESU KONIECZNEJ INWENTARYZACJI.	30
2.3. ORGANIZACJA PROCESU KOMUNIKACJI Z RÓŻNYMI GRUPAMI INTERESU.....	31
2.4. WYKONANIE OPISU METODYK INWENTARYZACJI ORAZ METODYK OCENY STANU OCHRONY POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW OCHRONY	32

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

1. OBSZAR NATURA 2000 OSTOJA MAGURSKA PLH180001

1.1. USTALENIE TERENU OBJĘTEGO PROJEKTEM PLANU

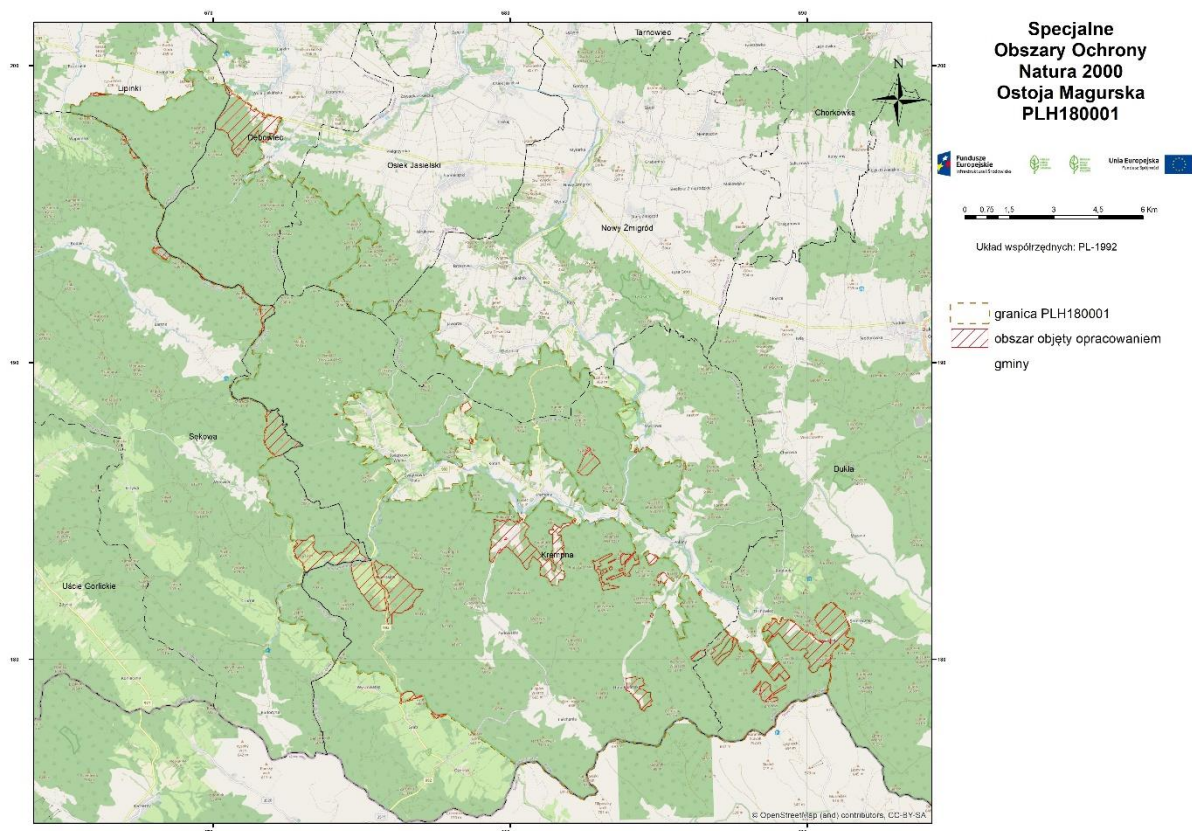
Opracowanie dokumentacji PZO wraz z wykonaniem niezbędnych ekspertyz przyrodniczych i przygotowaniem danych w standardzie GIS dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Magurska PLH180001 w części poza gruntami Skarbu Państwa będącymi w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w granicach administracyjnych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie (Nadleśnictwo Dukla) oraz w zarządzie Magurskiego Parku Narodowego.

Obszar opracowania wynosi więc 1566,87 ha jest to 7,79% ogólnej powierzchni obszaru Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001.

Tab. 1. Podział powierzchni objętej opracowaniem projektu Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001

Rodzaj powierzchni	Powierzchnia geometryczna [ha]	Udział [%]
Powierzchnia obszaru Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001	20104,73	100
Powierzchnia gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Dukla, dla której stwierdzono przesłanki określone w art. 28 ust. 11 o ochronie przyrody, które uzasadniałyby nieobejmowanie części obszaru projektem Planu	1,53	0,01
Powierzchnia gruntów będących w zarządzie Magurskiego Parku Narodowego, dla której stwierdzono przesłanki określone w art. 28 ust. 11 o ochronie przyrody, które uzasadniałyby nieobejmowanie części obszaru projektem Planu	18536,33	92,2
Powierzchnia objęta opracowaniem projektu Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001	1566,87	7,79

Obszar Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001 położony w centralnej części Beskidu Niskiego leży na terenie województwa podkarpackiego w obrębie gmin Dębowiec, Nowy Żmigród, Krempna, Osiek Jasielski, Dukla i małopolskiego gminy Sękowa, Lipinki.

Ryc. 1. Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001

1.2. USTALENIE PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBJĘTYCH PROJEKTEM PLANU ORAZ USTALENIE ZAKRESU KONIECZNEJ INWENTARYZACJI

Przedmiotami ochrony objętymi projektem Planu są siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt zestawione w tabelach poniżej (do 30% powierzchni każdego siedliska przyrodniczego wskazanego do inwentaryzacji oraz do 30% stanowisk każdego gatunku roślin i zwierząt, w tym gatunków ptaków wskazanych do inwentaryzacji).

1.3. ANALIZA ZAKRESU KONIECZNEJ INWENTARYZACJI PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBJĘTYCH PROJEKTEM PLANU

Tab. 2. Siedliska przyrodnicze w obszarze Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001

Kod siedliska	Nazwa	Powierzchnia z SDF (stan na 03.2022) [ha]	Reprezentatywność SDF (stan na 03.2022)	Powierzchnia poza RDLP Krosno i MNP (dane IOP)	Powierzchnia warstw IOP po korekcie	Powierzchnia siedliska w MPN	Liczba powierzchni monitoringowych w obszarze objętym opracowaniem	Termin prowadzenia badań
6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion - platy bogate florystycznie</i>)	91,49	B	0,65	0,65	90,8	1 (cały płat)	10.VII-31.VII
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	112,15	B	37,86	37,86	73,7	1	15.V-15.VII
6520	Górskie łąki konietlicowe i mietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion i Arrhenatherion</i>)	546,22	A	49,79	49,6	496,3	1	1.VI-31.VII
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	670,55	B	1,58	1,16	665,3	1 (cały płat)	1-31.VI
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	11719,87	A	257,01	197,33	11435	1	1.VI-15.VII
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	306,95	B	0,62	0,37	305,6	Ze względu na niewielką powierzchnię monitoringu nie planuje się	-
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	95,72	A	0,89	0,16	94,7	1 (Cały płat)	1.V-31.VII

Kod siedliska	Nazwa	Powierzchnia z SDF (stan na 03.2022) [ha]	Reprezentatywność SDF (stan na 03.2022)	Powierzchnia poza RDLP Krosno i MNP (dane IOP)	Powierzchnia warstw IOP po korekcie	Powierzchnia siedliska w MPN	Liczba powierzchni monitoringowych w obszarze objętym opracowaniem	Termin prowadzenia badań
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	415,13	A	8,79	4,25	414,3	1	15.V-31.VII
8310	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania (Jaskinia Mroczna)	-	A	-	-	Jaskinie	1 (w okresie letnim, wejście zimowe nie możliwe ze względu na termin realizacji prac)	1.VI-31.VII
3220	Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (<i>Salici-Myricarietum</i> – część z przewagą wrześni)	23	B	-	-	22,9	Występuje tylko w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
3230	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	0,19	B	-	-	0,2	Występuje tylko w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
3240	Zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków	0,18	B	-	-	0,2	Występuje tylko w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Conyolyuletalia sepium</i>)	8,76	B	-	-	8,8	Występuje tylko w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	241,01	A	-	-	3,4	Występuje tylko w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN

Tab. 3. Gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotami ochrony dla obszaru Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001

Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba stwierdzeń w obszarze Natura 2000 SDF (stan na 03.2022)	Ocena populacji SDF (stan na 03.2022)	Liczba stwierdzeń na obszarze MPN, wymienione w celach ochronnych	Liczba stwierdzeń poza MPN i LP	Liczba powierzchni monitoringowych w obszarze objętym opracowaniem	Data prowadzenia oceny liczebności
1381	Widłoząb zielony	<i>Dicranum viride</i>	16-25	A	16 stanowisk	1	1	1.V – 15.VII
1321	Nocek orzęsiony	<i>Myotis emarginatus</i>	-	C	schronienie letnie	Jaskinia mroczna 1 szt. (07.01.2014,22.02.2014)	1 Wykonanie powierzchni próbnej wraz z detekcją dźwięków echolokacyjnych	1.VII- 15.VII
1324	Nocek duży	<i>Myotis myotis</i>	4-14	C	9	Jaskinia mroczna 3 szt. (07.01.2014); 6 szt. (22.02.2014)	1 Wykonanie powierzchni próbnej wraz w echolokacja	1.VII- 15.VII
1303	Podkowiec mały	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	190	B	schronienie zimowe, populacja 190 osobników	Jaskinia mroczna 191 szt. (07.01.2014); 190 szt. (22.02.2014)	1 Wykonanie powierzchni próbnej wraz z detekcją dźwięków echolokacyjnych	1VII- 15VII
1308	Mopek zachodni	<i>Barbastella barbastellus</i>	-	C	schronienie letnie	-	1 Wykonanie powierzchni próbnej wraz z detekcją dźwięków echolokacyjnych	1VII- 15VII
1323	Nocek Bechsteina	<i>Myotis bechsteini</i>	-	C	schronienie letnie	-	1 Wykonanie powierzchni próbnej wraz z detekcją dźwięków echolokacyjnych	1VII- 15VII

Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba stwierdzeń w obszarze Natura 2000 SDF (stan na 03.2022)	Ocena populacji SDF (stan na 03.2022)	Liczba stwierdzeń na obszarze MPN, wymienione w celach ochronnych	Liczba stwierdzeń poza MPN i LP	Liczba powierzchni monitoringowych w obszarze objętym opracowaniem	Data prowadzenia oceny liczebności
1939	Rzepik szczeciński	<i>Agrimonia pilosa</i>	590-600	B	8 stanowisk	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
5264	Brzanka	<i>Barbus carpathicus</i>	-	C	nieliczna populacja stabilna	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
1193	Kumak górski	<i>Bombina variegata</i>	-	C	Najczęstszy płaz	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
1386	Bezlist okrywowy	<i>Buxbaumia viridis</i>	25	C	6 stanowisk	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
1352	Wilk	<i>Canis Lupus</i>	14	B	10-14	Cały obszar Natura 2000	Ocena siedliska gatunku, populacja określona na podstawie danych z N-ctwa Dukla i MPN	-
4014	Biegacz urozmaicony	<i>Carabus variolosus</i>	-	B	brak danych	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	-	C	13	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
1086	Zgnirotek cynobrowy	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	-	B	25% populacji regionu biogeograficznego alpejskiego	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
6199	Krasopanihera	<i>Euplagia quadripunctaria</i>	-	B	2 stanowiska	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	-	C	populacja stabilna	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN

Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba stwierdzeń w obszarze Natura 2000 SDF (stan na 03.2022)	Ocena populacji SDF (stan na 03.2022)	Liczba stwierdzeń na obszarze MPN, wymienione w celach ochronnych	Liczba stwierdzeń poza MPN i LP	Liczba powierzchni monitoringowych w obszarze objętym opracowaniem	Data prowadzenia oceny liczebności
1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	-	C	1 stanowisko	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
1361	Ryś	<i>Lynx lynx</i>	4-10	B	4-5	Cały obszar Natura 2000	Ocena siedliska gatunku, populacja określona na podstawie danych z N-ctw Dukla i MPN	-
1084	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>	-	C	Prawdopodobnie niewielka populacja	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
6179	Modraszek nausitous	<i>Phengaris nausithous</i>	-	C	1 stanowisko	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
6177	Modraszek telejus	<i>Phengaris teleius</i>	-	C	1 stanowisko	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
4026	Zagłębek bruzdkowany	<i>Rhysodes sulcatus</i>	-	B	Potwierdzony na jednym stanowisku	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
1087	Nadobnica alpejska	<i>Rosalia alpina</i>	-	A	Jedna z najsilniejszych populacji w Europie	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	-	C	Jeden z najrzadszych płazów	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
2001	Traszka karpacka	<i>Triturus montandoni</i>	-	B	Jeden z najliczniejszych płazów	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN
1354	Niedźwiedź brunatny	<i>Ursus arctos</i>	1-2	C	Nielicznie zachodzące	Cały obszar Natura 2000	Ocena siedliska gatunku, populacja określona	-

Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba stwierdzeń w obszarze Natura 2000 SDF (stan na 03.2022)	Ocena populacji SDF (stan na 03.2022)	Liczba stwierdzeń na obszarze MPN, wymienione w celach ochronnych	Liczba stwierdzeń poza MPN i LP	Liczba powierzchni monitoringowych w obszarze objętym opracowaniem	Data prowadzenia oceny liczebności
							na podstawie danych z N-ctw Dukla i MPN	
1014	Poczwarówka zwężona	<i>Vertigo angustior</i>		B	9 stanowisk	-	Występuje w obszarze MPN	Nie stwierdzono poza LP i MPN

1.4. USTALENIE PRZEDMIOTÓW OCHRONY PODLEGAJĄCYCH INWENTARYZACJI W RAMACH NAD PROJEKTEM PLANU

Tab. 4. Siedliska przyrodnicze podlegających monitoringowi w ramach prac nad projektem Planu w obszarze Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001

Kod siedliska przyrodniczego	Nazwa	Liczba monitoringów do wykonania w ramach PZO	Termin prowadzenia badań
6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> - płaty bogate florystycznie)	1 (cały płat)	10.VII-31.VII
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	1	15.V-15.VII
6520	Górskie łąki konietlicowe i mietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i> i <i>Arrhenatherion</i>)	1	1.VI-31.VII
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	1 (cały płat)	1-31.VI
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	1	1.VI-15.VII
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	1 (cały płat)	1.V-31.VII
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	1	15.V-31.VII
8310	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	1 (w okresie letnim, wejście zimowe nie możliwe ze względu na termin realizacji prac)	1.VI-31.VII

Tab. 5. Gatunki roślin i zwierząt podlegających monitoringowi w ramach prac nad projektem Planu w obszarze Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001

Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba monitoringów do wykonania w ramach PZO	Termin prowadzenia badań
1381	Widłoząb zielony	<i>Dicranum viride</i>	1	1.V – 15.VII
1321	Nocek orzęsiony	<i>Myotis emarginatus</i>	1	1.VII- 15.VII
1324	Nocek duży	<i>Myotis myotis</i>	1	1.VII- 15.VII
1303	Podkowiec mały	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	1	1.VII- 15.VII
1308	Mopek zachodni	<i>Barbastella barbastellus</i>	1	1.VII- 15.VII
1323	Nocek Bechsteina	<i>Myotis bechsteinii</i>	1	1.VII- 15.VII
1352	Wilk	<i>Canis Lupus</i>	Ocena siedliska gatunku, populacja określona na podstawie danych z N-ctwa Dukla i MPN	-
1361	Ryś	<i>Lynx lynx</i>	Ocena siedliska gatunku, populacja określona na podstawie danych z N-ctwa Dukla i MPN	-
1354	Niedźwiedź brunatny	<i>Ursus arctos</i>	Ocena siedliska gatunku, populacja określona na podstawie danych z N-ctwa Dukla i MPN	-

1.5. ORGANIZACJA PROCESU KOMUNIKACJI Z RÓŻNYMI GRUPAMI INTERESU

Według specyfikacji istotnych warunków zamówienia (Zamówienie RDOŚ Rzeszów WPN 261.2.1.2021 załącznik nr 1 opis przedmiotu zamówienia) proces organizacji komunikacji społecznej ma przebiegać w następujący sposób.

Ad. 3. Organizacja procesu komunikacji z różnymi grupami interesu

- a) Wykonawca w porozumieniu z Zamawiającym zidentyfikuje różne grupy interesu oraz opracuje zasady i sposoby komunikowania się z nimi w toku całego procesu pracy nad *projektem Planu*, uwzględniając specyfikę danego obszaru Natura 2000 i znaczenie tych grup dla realizacji zapisów *projektu Planu*.
- b) Podczas identyfikacji różnych grup interesu i wskazaniu odpowiednich sposobów i narzędzi komunikowania się z nimi, należy brać pod uwagę te osoby/instytucje, które:
 - powinny aktywnie uczestniczyć w pracach nad *projektem Planu*,
 - powinny angażować się w proces planistyczny, ponieważ opracowywany *projekt Planu* będzie ich dotyczył (zarządcy terenu, gdzie występują przedmioty ochrony),
 - mogą dostarczać informacji niezbędnych do sporządzenia *projektu Planu*,
 - mogą interesować się opracowywaniem *projektu Planu* z różnych względów, np. pod kątem inwestowania lub turystycznego wykorzystania terenu.
- c) Opracowane przez Wykonawcę zasady i sposoby komunikowania się pomiędzy Wykonawcą, Zamawiającym a różnymi grupami interesu zaangażowanymi w proces tworzenia *projektu Planu* wymagają, przed ich wdrożeniem, zatwierdzenia przez Zamawiającego.
- d) Głównym kanałem udostępniania informacji o projekcie wszystkim zainteresowanym osobom i podmiotom będzie strona internetowa Zamawiającego.

Głównym kanałem udostępniania informacji o projekcie wszystkim zainteresowanym osobom i podmiotom będzie strona internetowa Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, na której będą udostępnione projekty zarządzenia oraz mapy.

Informacja o rozpoczęciu prac nad projektem będzie zamieszczona na stronie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Tab. 6. Zespół Lokalnej Współpracy

<i>L.p.</i>	<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje</i>	<i>Kontakt*</i>
1.	<i>mgr inż. Leszek Reizer</i>	<i>Koordynator Planu</i>	<i>Wykonawca</i>	<i>tel. 608305281, email: leszek.reizer@przemysl.buligl.pl</i>
2.	<i>Krzysztof Cholewa,</i>	<i>Przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie</i>	<i>RDOŚ w Rzeszowie</i>	<i>tel. 17 785 00 44 email: sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl</i>
3.	<i>Adam Smoleń</i>	<i>Przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie</i>	<i>RDOŚ w Rzeszowie</i>	<i>tel. 17 785 00 44 email: sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl</i>
4.	<i>Wojciech Cyran</i>	<i>Przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie</i>	<i>RDOŚ w Rzeszowie</i>	<i>tel. 17 785 00 44 email: sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl</i>
5.				
6.				
7.				

1.6. WYKONANIE OPISU METODYK INWENTARYZACJI ORAZ METODYK OCENY STANU OCHRONY POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW OCHRONY

Monitoring siedlisk przyrodniczych, roślin i zwierząt przeprowadzono na gruntach nie będących w zarządzie Nadleśnictwa Dukla oraz Magurskiego Parku Narodowego z poszanowaniem własności prywatnej.

Na podstawie zebranych danych przeprowadzono wstępne analizy i weryfikacje siedlisk. Z dostępnych dokumentacji zestawiono powierzchwie siedlisk przyrodniczych stwierdzonych poza gruntami zarządzanymi przez PGL LP i MPN.

Monitoring siedlisk przyrodniczych roślin i zwierząt będzie przeprowadzony w oparciu o metodykę opracowaną przez Inspekcję Ochrony Środowiska, zamieszczoną w przewodnikach metodycznych.

Dane terenowe będą uwzględniać przede wszystkim: lokalizację, opis siedliska w miejscu przeprowadzenia monitoringu; określenie obserwowanych zespołów i podzespołów roślinnych; areal siedliska na stanowisku; aktualne oddziaływania na siedlisko, przewidywane zagrożenia oraz określenie oceny stanu zachowania siedliska na stanowisku.

W każdym miejscu, gdzie wykonywano zdjęcie fitosocjologiczne należy wykonać co najmniej jedno zdjęcie fotograficzne. Wszystkie zdjęcia fotograficzne należy skatalogować i przywiązać do warstwy punktowej wskazującej dokładne miejsce ich wykonania.

Ocena przedmiotów ochrony będzie wykonana zgodnie z rozporządzeniem MŚ z dnia 17 lutego 2010 w sprawie sporządzania projektu pzo dla obszaru Natura 2000. Dla siedlisk przyrodniczych stan ochrony będzie scharakteryzowany następującymi parametrami: powierzchnia siedliska; struktura i funkcja; szanse zachowania siedliska.

Oceny dla parametru „**powierzchnia siedliska**”:

- FV (właściwy) - nie zmniejsza się, nie jest antropogenicznie pofragmentowana;
- U1 (niezadowolający) - wykazuje powolny trend spadkowy lub jest antropogenicznie pofragmentowana;
- U2 (zły) - wykazuje szybki trend spadkowy lub jest silnie antropogenicznie pofragmentowana;

Oceny dla parametru „**struktura i funkcja**”:

- FV (właściwy) - w dobrym stanie, brak znaczących zaburzeń, zachodzą typowe dla siedliska procesy ekologiczne, stan typowych gatunków właściwy, różnorodność biologiczna związana z siedliskiem niezubożona;
- U1 (niezadowolający) - niewielkie zaburzenia, np. nieoptymalne zagospodarowanie, niewielkie zubożenie strukturalne, zaburzenie typowych dla siedliska procesów ekologicznych, zubożenie różnorodności biologicznej, upośledzenie funkcji, niezadowolający stan niektórych typowych gatunków;
- U2 (zły) - istotne, głębokie zaburzenia, np. brak właściwego zagospodarowania, zubożenie strukturalne, brak typowych dla siedliska procesów ekologicznych, głębokie zubożenie różnorodności biologicznej, utrata funkcji, zły stan typowych gatunków lub wyraźne zubożenie ich zestawu;

Oceny dla parametru „**szanse zachowania siedliska**”:

- FV (właściwy) - brak zagrożeń i negatywnych trendów. Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym w perspektywie 10 - 20 lat jest niemal pewne
- U1 (niezadowolający) - zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym w perspektywie 10 - 20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne, o ile uda się zapobiec istniejącym zagrożeniom
- U2 (zły) - zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym w perspektywie 10 - 20 lat będzie bardzo trudne: zaawansowane procesy recesji, silne negatywne trendy lub znaczne zagrożenia

Dla gatunków stan ochrony będzie scharakteryzowany następującymi parametrami: populacja; siedlisko; szanse zachowania gatunku.

Oceny dla parametru „**populacja**”:

- FV (właściwy) - liczebność jest stabilna w dłuższym okresie (mogą występować naturalne fluktuacje) oraz populacja wykorzystuje potencjalne możliwości obszaru, oraz struktura wiekowa, rozrodczość i śmiertelność prawdopodobnie nie odbiegają od normy;

- U1 (niezadowolający) - liczebność wykazuje powolny trend spadkowy lub jest znacznie niższa od potencjalnych możliwości obszaru lub struktura, rozrodczość albo śmiertelność są antropogenicznie zaburzone;
- U2 (zły) - liczebność wykazuje silny trend spadkowy lub struktura wiekowa, rozrodczość i śmiertelność są zaburzone w sposób zagrażający powstaniem takiego trendu w najbliższej przyszłości;

Oceny dla parametru „siedlisko”:

- FV (właściwy) - wielkość wystarczająco duża i jakość odpowiednio dobra dla długoterminowego przetrwania gatunku
- U1 (niezadowolający) - wielkość i jakość siedliska antropogenicznie pogorszona tak, że nie jest optymalna dla gatunku
- U2 (zły) - wielkość zdecydowanie zbyt mała lub jakość niewątpliwie niezapewniająca długoterminowego przetrwania gatunku

Oceny dla parametru „szanse zachowania gatunku”:

- FV (właściwy) - brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości, nie obserwuje się negatywnych zmian w populacji i siedlisku. Zachowanie gatunku w perspektywie 10 - 20 lat jest niemal pewne;
- U1 (niezadowolający) - zachowanie gatunku w perspektywie 10 - 20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne, o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom;
- U2 (zły) - zachowanie gatunku w perspektywie 10 - 20 lat będzie bardzo trudne, silne negatywne zmiany w populacji i siedlisku lub przewidywane znaczne zagrożenia w przyszłości (praktycznie nie do wyeliminowania);

Tab. 7. Wykaz siedlisk oraz zakres prac

Kod siedliska	Nazwa naukowa	Zakres prac monitoringowych
6230	Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardetalia</i> – płaty bogate florystycznie)	Będzie wyznaczony transekt o długości 200 m i szerokości 10 m, z 3 zdjęciami fitosocjologicznymi, zlokalizowanymi na początku, w środku i na końcu transektu. Zdjęcia wykonane zostaną metodą Brauna-Blanqueta na poletkach o powierzchni 5x5 m. Dopuszcza się modyfikację kształtu i wielkości transektu, gdy kształt płatu nie pozwala na założenie typowego transektu. Współrzędne punktów zdjęć wyznaczyć za pomocą odbiornika GPS. Oceny wskaźników i parametrów dokonane zostaną zgodnie z przewodnikiem metodycznym dotyczącym siedliska („Monitoring siedlisk przyrodniczych - Przewodnik metodyczny cz. I”).
6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (<i>Arrhenatherion</i>)	Będzie wyznaczony transekt o długości 200 m i szerokości 10 m, z 3 zdjęciami fitosocjologicznymi, zlokalizowanymi na początku, w środku i na końcu transektu. Zdjęcia wykonane zostaną metodą Brauna-Blanqueta na poletkach o powierzchni 5x5 m. Współrzędne punktów zdjęć wyznaczyć za pomocą odbiornika GPS. W przypadku, gdy nie ma możliwości wyznaczenia transektu, należy go zastąpić 20 a powierzchnią o innych wymiarach. Oceny wskaźników i parametrów dokonane zostaną zgodnie z przewodnikiem metodycznym dotyczącym siedliska („Monitoring siedlisk przyrodniczych - Przewodnik metodyczny cz. III”).
6520	Górskie łąki konietlicowe i mietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i> i <i>Arrhenatherion</i>)	Będzie wyznaczony transekt o długości 200 m i szerokości 10 m, z 3 zdjęciami fitosocjologicznymi, zlokalizowanymi na początku, w środku i na końcu transektu. Zdjęcia wykonane zostaną metodą Brauna-Blanqueta na poletkach o powierzchni 5x5 m. Współrzędne punktów zdjęć wyznaczyć za pomocą odbiornika GPS. W przypadku, gdy nie ma możliwości wyznaczenia transektu, należy go zastąpić 20 a powierzchnią o innych wymiarach. Oceny wskaźników i parametrów dokonane zostaną zgodnie z przewodnikiem metodycznym dotyczącym siedliska („Monitoring siedlisk przyrodniczych - Przewodnik metodyczny cz. III”).
8310	Jaskinie nieudostępniowane do zwiedzania	Monitoring przeprowadzony będzie w okresie letnim, początkiem lipca. Ocenione zostaną: <ul style="list-style-type: none"> • kształt i mikrorzeźba ścian i stropu pustek jaskiniowych, • stan zachowania nacieków na stropie i ścianach, ich kształt, wielkość • kształt i rzeźba dna korytarzy i sal jaskiniowych oraz obecność luźnych elementów na dnie, • wilgotność oraz obecność wody w jaskini, • cechy mikroklimatu jaskini – pomiary temperatury i wilgotności, wyczuwalny przewiew, obecność lodu. Monitoring zostanie wykonany poprzez ocenę wskaźników i parametrów określonych w przewodniku metodycznym dotyczącym siedliska („Monitoring siedlisk przyrodniczych - Przewodnik metodyczny cz. IV”).

Kod siedliska	Nazwa naukowa	Zakres prac monitoringowych
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Powierzchnia badawcza, transekt o długości 200 m. Jeżeli taki transekt nie mieści się w płacie siedliska, wówczas można go skrócić, ale wówczas wskaźniki należy opisywać na odpowiednio szerszej powierzchni, tak by zachować jej wielkość 0,4 ha. Jeżeli wymuszają to warunki terenowe, dopuszcza się transekt załamany w połowie długości. Na transekcje należy udokumentować roślinność za pomocą 3 typowych zdjęć fitosocjologicznych, wykonanych na powierzchni 100 m ² na początku, w środku i na końcu transektu. Współrzędne zdjęć, będące zarazem współrzędnymi transektu zlokalizować przy użyciu urządzenia GPS. Oceny wskaźników i parametrów dokonane zostaną zgodnie z przewodnikiem metodycznym dotyczącym siedliska („Monitoring siedlisk przyrodniczych - Przewodnik metodyczny cz. IV”).
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	Powierzchnia badawcza, transekt o długości 200 m i szerokości 20 m. Jeżeli taki transekt nie mieści się w płacie siedliska, wówczas można go skrócić, ale wówczas wskaźniki należy opisywać na odpowiednio szerszej powierzchni, tak by zachować jej wielkość 0,4 ha. Jeżeli wymuszają to warunki terenowe, dopuszcza się transekt załamany w połowie długości. Na transekcje należy udokumentować roślinność za pomocą 3 typowych zdjęć fitosocjologicznych, wykonanych na powierzchni 100 m ² na początku, w środku i na końcu transektu. Współrzędne zdjęć, będące zarazem współrzędnymi transektu zlokalizować przy użyciu urządzenia GPS. Oceny wskaźników i parametrów dokonane zostaną zgodnie z przewodnikiem metodycznym dotyczącym siedliska („Monitoring siedlisk przyrodniczych - Przewodnik metodyczny cz. IV”).
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Monitoring na transekcje szerokości 10 m, długości 200 m lub powierzchni o innych wymiarach równej 40 a. Należy wykonać trzy zdjęcia fitosocjologiczne na przeciwległych końcach transektu oraz w centralnej jego części. Powierzchnia zdjęcia powinna obejmować 100 m ² . Oceny wskaźników i parametrów dokonane zostaną zgodnie z przewodnikiem metodycznym dotyczącym siedliska („Monitoring siedlisk przyrodniczych - Przewodnik metodyczny cz. I”).
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	Jeśli pozwoli na to wielkość płatu monitoring należy wykonać na transekcje o długości 200 m i szerokości 10 m, w przypadku płatów o mniejszej powierzchni dopuszcza się ocenę na całym płacie siedliska. Na transekcje należy udokumentować roślinność za pomocą 3 typowych zdjęć fitosocjologicznych, wykonanych na powierzchni 100 m ² . Oceny wskaźników i parametrów dokonane zostaną zgodnie z przewodnikiem metodycznym dotyczącym siedliska („Monitoring siedlisk przyrodniczych - Przewodnik metodyczny cz. I”).

Tab. 8. Wykaz gatunków roślin oraz zakres prac

Kod gatunku	Nazwa naukowa	Zakres prac monitoringowych
1381	Widłóżąb zielony <i>Dicranum viride</i>	Monitoring będzie wykonany w maju, aby można było określić stopień zacienienia stanowiska i wykonania zdjęć fitosocjologicznych. Ocena stanu zachowania gatunku na stanowisku zgodnie z waloryzacją parametrów i wskaźników opisanych w przewodniku metodycznym dotyczącym gatunku („Monitoring gatunków roślin - Przewodnik metodyczny cz. II”).

Tab. 9. Wykaz gatunków zwierząt oraz zakres prac

Kod gatunku	Nazwa naukowa	Zakres prac monitoringowych
1321	Nocek orzęsiony <i>Myotis emarginatus</i>	Nietoperze chwywane będą w sieci chiropterologiczne. Odłow prowadzone będą od zachodu słońca do godziny 24.00–01.00 w miesiącach lipcu i sierpniu. Nietoperze odławiane będą w 1–5 sieci chiropterologiczne, rozpięte w poprzek cieków wodnych i na terenach leśnych obszaru. Odłow dostarczą informacji o obecności innych gatunków nietoperzy w ostoi, a także danych dotyczących statusu gatunków. Po odłowieniu nietoperza w sieć określana będzie jego przynależność gatunkowa, płeć i wiek. Nietoperze po wykonaniu w/w czynności zostaną natychmiast wypuszczone w miejscu złowienia. Wiek nietoperzy (młody – urodzony w tym roku vs. stary) określany zostanie w oparciu o stopień skostnienia płytek epifazalnych stawów dłoni. Ponadto w przypadku samic określany zostanie także statut rozrodczy (karmiąca vs. niekarmiąca) w oparciu o obecność łysinek wokółsutkowych, w przypadku samców zaś (aktywny seksualnie vs. nieaktywny) po stopniu wypełnienia najądrzy. Wyniki odłowów będą na bieżąco rejestrowane na nośnikach elektronicznych, na kartach obserwacji, na bieżąco prowadzona będzie również dokumentacja fotograficzna. Zgodnie z metodyką GIOŚ.
1324	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Nietoperze chwywane będą w sieci chiropterologiczne. Odłow prowadzone będą od zachodu słońca do godziny 24.00–01.00 w miesiącach lipcu i sierpniu. Nietoperze odławiane będą w 1–5 sieci chiropterologiczne, rozpięte w poprzek cieków wodnych i na terenach leśnych obszaru. Odłow dostarczą informacji o obecności innych gatunków nietoperzy w ostoi, a także danych dotyczących statusu gatunków. Po odłowieniu nietoperza w sieć określana będzie jego przynależność gatunkowa, płeć, i wiek. Nietoperze po wykonaniu w/w czynności zostaną natychmiast wypuszczone w miejscu złowienia. Wiek nietoperzy (młody – urodzony w tym roku vs. stary) określany zostanie w oparciu o stopień skostnienia płytek epifazalnych stawów dłoni. Ponadto w przypadku samic określany zostanie także statut rozrodczy (karmiąca vs. niekarmiąca) w oparciu o obecność łysinek wokółsutkowych, w przypadku samców zaś (aktywny seksualnie vs. nieaktywny) po stopniu wypełnienia najądrzy. Wyniki odłowów będą na bieżąco rejestrowane na nośnikach elektronicznych, na kartach obserwacji, na bieżąco prowadzona będzie również dokumentacja fotograficzna. Zgodnie z metodyką GIOŚ.
1303	Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i>	Nietoperze chwywane będą w sieci chiropterologiczne. Odłow prowadzone będą od zachodu słońca do godziny 24.00–01.00 w miesiącach lipcu i sierpniu. Nietoperze odławiane będą w 1–5 sieci chiropterologiczne, rozpięte w poprzek cieków wodnych i na terenach leśnych obszaru. Odłow dostarczą informacji o obecności innych gatunków nietoperzy w ostoi, a także danych dotyczących statusu gatunków. Po odłowieniu nietoperza w sieć określana będzie jego przynależność gatunkowa, płeć i wiek. Nietoperze po wykonaniu w/w czynności zostaną natychmiast wypuszczone w miejscu złowienia. Wiek nietoperzy (młody – urodzony w tym roku vs. stary) określany zostanie w oparciu o stopień skostnienia płytek epifazalnych stawów dłoni. Ponadto w przypadku samic określany zostanie także statut rozrodczy (karmiąca vs. niekarmiąca) w oparciu o obecność łysinek wokółsutkowych, w przypadku samców zaś (aktywny seksualnie vs. nieaktywny) po stopniu wypełnienia najądrzy. Wyniki odłowów będą na bieżąco rejestrowane na nośnikach elektronicznych, na kartach obserwacji, na bieżąco prowadzona będzie również dokumentacja fotograficzna. Zgodnie z metodyką GIOŚ.

Kod gatunku	Nazwa naukowa	Zakres prac monitoringowych
1308	Mopek zachodni <i>Barbastella barbastellus</i>	Nietoperze chwywane będą w sieci chiropterologiczne. Odłow prowadzone będą od zachodu słońca do godziny 24.00–01.00 w miesiącach lipcu i sierpniu. Nietoperze odławiane będą w 1–5 sieci chiropterologiczne, rozpięte w poprzek cieków wodnych i na terenach leśnych ostoi. Odłow dostarczą informacji o obecności innych gatunków nietoperzy w ostoi, a także danych dotyczących statusu gatunków. Po odłowieniu nietoperza w sieć określana będzie jego przynależność gatunkowa, płeć i wiek. Nietoperze po wykonaniu w/w czynności zostaną natychmiast wypuszczone w miejscu złowienia. Wiek nietoperzy (młody – urodzony w tym roku vs. stary) określany zostanie w oparciu o stopień skostnienia płytek epifazalnych stawów dłoni. Ponadto w przypadku samic określany zostanie także statut rozrodczy (karmiąca vs. niekarmiąca) w oparciu o obecność łysinek wokółsutkowych, w przypadku samców zaś (aktywny seksualnie vs. nieaktywny) po stopniu wypełnienia najądrzy. Wyniki odłowów będą na bieżąco rejestrowane na nośnikach elektronicznych, na kartach obserwacji, na bieżąco prowadzona będzie również dokumentacja fotograficzna. Zgodnie z metodyką GIOŚ.
1323	Nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteini</i>	Nietoperze chwywane będą w sieci chiropterologiczne. Odłow prowadzone będą od zachodu słońca do godziny 24.00–01.00 w miesiącach lipcu i sierpniu. Nietoperze odławiane będą w 1–5 sieci chiropterologiczne, rozpięte w poprzek cieków wodnych i na terenach leśnych ostoi. Odłow dostarczą informacji o obecności innych gatunków nietoperzy w ostoi, a także danych dotyczących statusu gatunków. Po odłowieniu nietoperza w sieć określana będzie jego przynależność gatunkowa, płeć i wiek. Nietoperze po wykonaniu w/w czynności zostaną natychmiast wypuszczone w miejscu złowienia. Wiek nietoperzy (młody – urodzony w tym roku vs. stary) określany zostanie w oparciu o stopień skostnienia płytek epifazalnych stawów dłoni. Ponadto w przypadku samic określany zostanie także statut rozrodczy (karmiąca vs. niekarmiąca) w oparciu o obecność łysinek wokółsutkowych, w przypadku samców zaś (aktywny seksualnie vs. nieaktywny) po stopniu wypełnienia najądrzy. Wyniki odłowów będą na bieżąco rejestrowane na nośnikach elektronicznych, na kartach obserwacji, na bieżąco prowadzona będzie również dokumentacja fotograficzna. Zgodnie z metodyką GIOŚ.
1352	Wilk <i>Canis Lupus</i>	Liczebność populacji będzie określona na podstawie danych z corocznych obserwacji prowadzonych przez Nadleśnictwa. Wskaźniki stanu siedliska będą ocenione na podstawie wytycznych zawartych w „Przewodniku metodycznym. Monitoringu gatunków zwierząt”. Bazę pokarmową obliczono bazując na danych Nadleśnictwa pochodzących z obserwacji całorocznych, przyjmując uśrednione wagi ciała zwierząt należących do poszczególnych gatunków podawane w „Małej encyklopedii leśnej” PWN.
1361	Ryś <i>Lynx lynx</i>	Liczebność populacji będzie określona na podstawie danych z corocznych obserwacji prowadzonych przez Nadleśnictwa. Wskaźniki stanu siedliska będą ocenione na podstawie wytycznych zawartych w „Przewodniku metodycznym. Monitoringu gatunków zwierząt”. Bazę pokarmową obliczono bazując na danych Nadleśnictwa pochodzących z obserwacji całorocznych, przyjmując uśrednione wagi ciała zwierząt należących do poszczególnych gatunków podawane w „Małej encyklopedii leśnej” PWN.
1354	Niedźwiedź brunatny <i>Ursus arctos</i>	Liczebność populacji będzie określona na podstawie danych z corocznych obserwacji prowadzonych przez Nadleśnictwo Dukla i Magurski Park Narodowy. Wskaźniki stanu siedliska będą oceniane na podstawie wytycznych zawartych w „Przewodniku metodycznym. Monitoringu gatunków zwierząt”.

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Poniżej przedstawiono przykładowy formularz do wykonania monitoringu siedlisk. Wszystkie formularze dla obszaru Natura 2000 zostały opracowane na podstawie Podręczników Inspekcji Ochrony Środowiska. Wskaźniki i parametry zostały przyjęte bez modyfikacji wg powyższych podręczników.

Tab. 10. Przykładowy formularz do wykonania monitoringu siedlisk

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego na stanowisku (9130)			
Stanowisko - informacje podstawowe			
Typ stanowiska			
Zbiorowiska roślinne			
Opis siedliska na stanowisku			
Powierzchnia płatów siedliska			
Obszar Natura 2000			
Inne obszary chronione, na których znajduje się stanowisko			
Współrzędne geograficzne			
Wymiary transektu			
Wysokość n.p.m.			
TRANSEKT (9130)			
Parametry/wskaźniki	Opis wskaźnika	Wartość parametru /wskaźnika	Ocena wskaźnika
Powierzchnia siedliska			
Specyficzna struktura i funkcje			
Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Opisać, ocenić, wymienić typowe gatunki dla zbiorowiska, odnieść się do ewentualnych zaburzeń		
Skład drzewostanu	Podać gatunki wchodzące w skład drzewostanu oraz ich udział, ze wskazaniem typowych dla buczyn oraz ekologicznie obcych.		
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Gatunki, szacunkowe pokrycie (%)		

Struktura pionowa i przestrzenna fitocenozy	Opisać		
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Udział drzew starszych niż 100 lat i starszych niż 50 lat		
Naturalne odnowienie drzewostanu	Opisać		
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Gatunki, pokrycie, odnawianie		
Inwazyjne gatunki obce w podszyciu i runie	Wymienić gatunki obce i podać ich oszacowane pokrycie		
Martwe drewno (pomiar wg IUL). Wszystkie fragmenty, których źródłem pochodzenia jest powierzchnia transektu.	Martwe drz. stojące (posusz) i martwe drz. stojące złamane (złomy)mierzymy gdy ich pierśnica jest większa lub równa 70 mm(w korze); zapisuje się: gatunek; dla posuszu pierśnicę w mm oraz wysokość w metrach; dla złomu pierśnicę w mm, wysokość złomu w metrach (nie uwzględnia się części złomu o grubości poniżej 70 mm); drewno drzew ściętych i wywróconych oraz fragmenty martwych strzał, kłód, wierzchołków, gałęzi rejestruje się, jeżeli ich grubość w grubszym końcu jest większa niż 100 mm (w korze), rejestrujemy: gat.; grubość drzewa w mm mierzoną w połowie długości oraz długość drzewa w metrach, przy czym nie uwzględnia się części o grubości poniżej 70 mm)		
Martwe drewno (łączne zasoby)	Wartość w m3/ha, przeliczenie wg zliczenia danych z transektu		
Martwe drewno wielkowymiarowe	Wartość w szt./ha, wg zliczenia z transektu i przeliczenia na ha		
Mikrosiedliska drzewne (drzewna biocenotyczne)	(H)Drzewa z hubami, (Ob) drz. z istotnymi obłamaniem korony (Os) drz. z zamartwymi głównymi konarami w koronie - martwa część - co najmniej ¼ korony, (Rz) rozszczenie pnia na wiele(min.5) drzazg o długości min. 50 cm, (Pr) drz. z bliznami piorunowymi-min. 3m dł i sięgające bielu, (Pk)drz. z pęknięciami pnia dł >50cm i sięgającymi min. 2cm w głąb bielu, (Dz)drz. z dziuplami >5cm średnicy bez próchna, (DzP)drz. z próchnowiskami, (Wk)wykroty z talerzem korzeni min.1.2m, drz. prawdopodobnie ponad 150letnie (S). Spisać i przeliczyć szt/ha	H	
		Ob	
		Os	
		Rz	
		Pr	
		Pk	
		Dz	
		DzP	

		Wk		
		S		
		szt/ha		
Inne zniekształcenia w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Opisać			
Perspektywy ochrony				
Ocena ogólna	Uwagi:	FV		
		U1		
		U2		
Aktualne oddziaływania (9130)				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ i opis	
Inne informacje				
Inne wartości przyrodnicze				
Inne obserwacje				
Uwagi metodyczne				

Integralną częścią karty obserwacyjnej przedmiotów ochrony są zdjęcia fitosocjologiczne oraz zestawienie z pomiaru martwego drewna zgodnie z PMŚ GIOŚ.

Załącznik nr 1. Uzupełnienie szablonu dokumentacji Planu w części dotyczącej I etapu prac tj. punktów od 1.1 do 1.7.

2. OBSZAR NATURA 2000 BESKID NISKI PLB180002

2.1. USTALENIA TERENU OBJĘTEGO PROJEKTEM PLANU

Opracowanie dokumentacji PZO wraz z wykonaniem niezbędnych ekspertyz przyrodniczych i przygotowaniem danych w standardzie GIS dla obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w części poza gruntami Skarbu Państwa, będącymi w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w granicach administracyjnych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie (Nadleśnictwa Komańcza, Kołaczyce, Rymanów, Lesko, Dukła) oraz poza gruntami Magurskiego Parku Narodowego.

Powierzchnia opracowania wynosi więc 93288,94 ha. Stanowi to 61,38% obszaru PLB180002.

Tab. 11. Sposób obliczenia powierzchni objętej opracowaniem projektu Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB180002

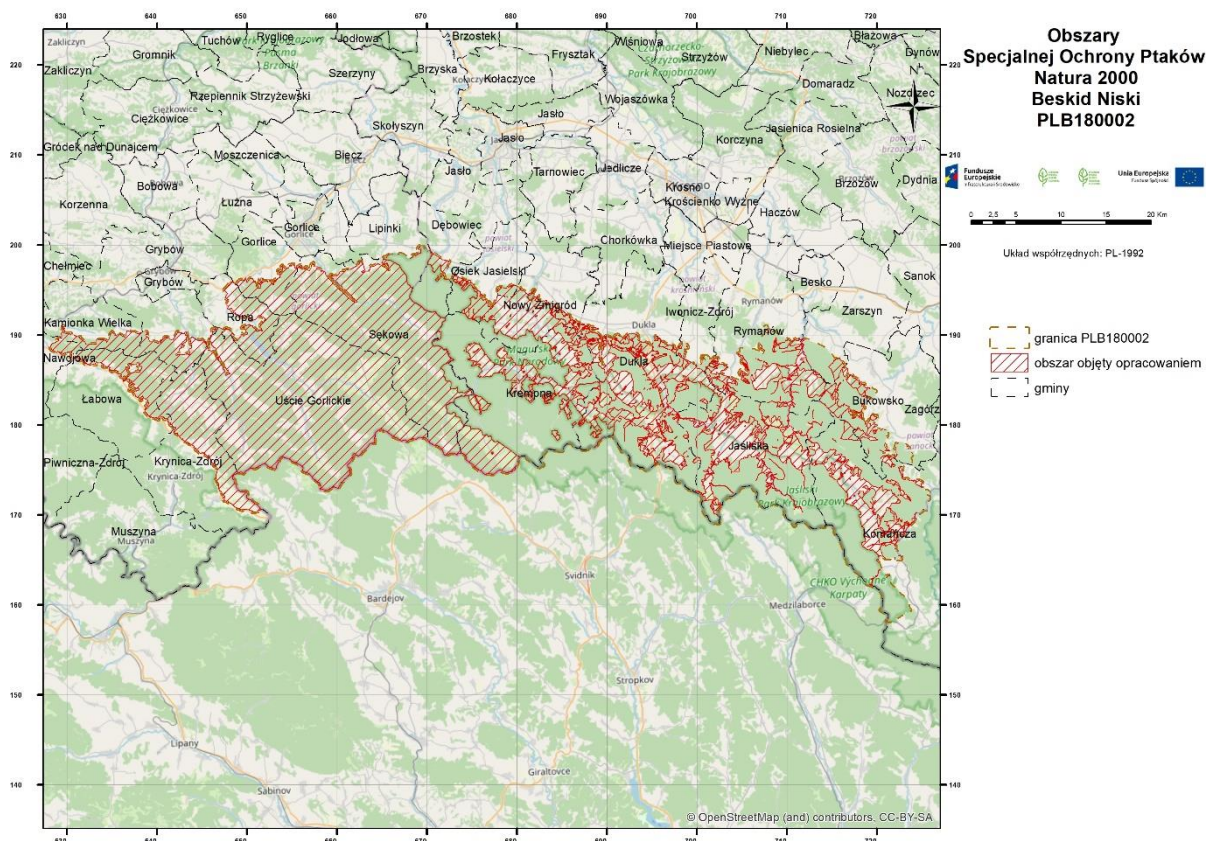
Rodzaj powierzchni	Pow. geometryczna [ha]	Udział [%]	Uwagi
Powierzchnia obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 (zgodnie z rozporządzeniem z 12. 01.2011 r w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków z zm. z 1.02.2022 r.)	151966,63	100,00	Wg SDF 03.2022 r.
Powierzchnia gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Dukła, dla której stwierdzono przesłanki określone w art. 28 ust. 11 o ochronie przyrody, które uzasadniałyby nieobejmowanie części obszaru projektem Planu	12576,08	8,28	Powierzchnia geometryczna z PUL dla Nadleśnictwa Dukła
Powierzchnia gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Kołaczyce, dla której stwierdzono przesłanki określone w art. 28 ust. 11 o ochronie przyrody, które uzasadniałyby nieobejmowanie części obszaru projektem Planu	114,12	0,08	Powierzchnia geometryczna z PUL dla Nadleśnictwa Kołaczyce
Powierzchnia gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Komańcza, dla której stwierdzono przesłanki określone w art. 28 ust. 11 o ochronie przyrody, które uzasadniałyby nieobejmowanie części obszaru projektem Planu	6021,89	3,96	Powierzchnia geometryczna z PUL dla Nadleśnictwa Komańcza
Powierzchnia gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Rymanów, dla której stwierdzono przesłanki określone w art. 28 ust. 11 o ochronie przyrody, które uzasadniałyby nieobejmowanie części obszaru projektem Planu	18952,49	12,47	Powierzchnia geometryczna z PUL dla Nadleśnictwa Rymanów
Powierzchnia gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Lesko, dla której stwierdzono przesłanki określone w art. 28 ust. 11 o ochronie przyrody, które	2408,69	1,59	Powierzchnia geometryczna z PUL dla Nadleśnictwa Lesko

Rodzaj powierzchni	Pow. geometryczna [ha]	Udział [%]	Uwagi
uzasadniałyby nieobejmowanie części obszaru projektem Planu			
Powierzchnia gruntów będących w zarządzie Magurskiego Parku Narodowego, dla której stwierdzono przesłanki określone w art. 28 ust. 11 o ochronie przyrody, które uzasadniałyby nieobejmowanie części obszaru projektem Planu	18604,42	12,24	Powierzchnia geometryczna*
Powierzchnia objęta opracowaniem projektu Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB180002	93288,94	61,38	Powierzchnia geometryczna

* Powierzchnia geometryczna - wg zasięgu działek Skarbu Państwa w zarządzie Magurskiego Parku Narodowego wykazanego w Banku danych o Lasach. Stan zgodny z zał. nr 3 do projektu Planu Ochrony dla MPN z wyłożenia w dn. 11.02-11.03. 2019 r.

Obszar Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 położony jest na terenie województw podkarpackiego i małopolskiego. Plan zadań ochronnych zostanie ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Poniższa rycina przedstawia obszar PLB180002 Beskid Niski wraz z naniesionym obszarem, dla którego sporządzany jest PZO.

Ryc. 2. Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Beskid Niski PLB180002

2.2. USTALENIE PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBJĘTYCH PROJEKTEM PLANU ORAZ USTALENIE ZAKRESU KONIECZNEJ INWENTARYZACJI.

Przedmiotami ochrony objętymi projektem Planu są gatunki ptaków zestawione w tabeli poniżej.

Tab. 12. Gatunki będące przedmiotami ochrony wg SDF z 01.2022
obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB 180002

Lp.	KOD	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1	A168	Brodziec piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>
2	A223	Włochatka	<i>Aegolius funereus</i>
3	A229	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>
4	A091	Orzeł przedni	<i>Aquila chrysaetos</i>
5	A104	Jarząbek	<i>Bonasa banasia</i>
6	A215	Puchacz	<i>Bubo bubo</i>
7	A224	Lelek	<i>Caprimulgus europaeus</i>
8	A030	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>
9	A264	Pluszcz	<i>Cinclus cinclus</i>
10	A089	Orlik krzykliwy	<i>Clanga pomarina (Aquila pomarina)</i>
11	A122	Derkacz	<i>Crex crex</i>
12	A239	Dzięcioł białostrzygi	<i>Dendrocopos leucotos</i>
13	A429	Dzięcioł białoszyi	<i>Dendrocopos syriacus</i>
14	A103	Sokół wędrowny	<i>Falco peregrinus</i>
15	A321	Muchołówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>
16	A320	Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>
17	A217	Sóweczka	<i>Glaucidium passerinum</i>
18	A338	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>
19	A261	Pliszka górską	<i>Motacilla cinerea</i>
20	A072	Trzmielojad	<i>Pernis apivorus</i>
21	A241	Dzięcioł trójpalczasty	<i>Picoides tridactylus</i>
22	A234	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>
23	A220	Puszczyk uralski	<i>Strix uralensis</i>
24	A282	Drozd obroźny	<i>Turdus torquatus</i>

2.3. ORGANIZACJA PROCESU KOMUNIKACJI Z RÓŻNYMI GRUPAMI INTERESU

Głównym kanałem udostępniania informacji o projekcie wszystkim zainteresowanym osobom i podmiotom będzie strona internetowa Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, na której będą udostępnione projekty zarządzenia oraz mapy w formacie pdf.

Informacja o rozpoczęciu prac nad projektem będzie zamieszczona na stronie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Tab. 13. Zespół Lokalnej Współpracy

<i>L.p.</i>	<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje</i>	<i>Kontakt*</i>
8.	<i>mgr inż. Leszek Reizer</i>	<i>Koordynator Planu</i>	<i>Wykonawca</i>	<i>tel. 608305281, email: leszek.reizer@przemysl.buligl.pl</i>
9.	<i>Krzysztof Cholewa,</i>	<i>Przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie</i>	<i>RDOŚ w Rzeszowie</i>	<i>tel. 17 785 00 44 email: sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl</i>
10.	<i>Adam Smoleń</i>	<i>Przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie</i>	<i>RDOŚ w Rzeszowie</i>	<i>tel. 17 785 00 44 email: sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl</i>
11.	<i>Wojciech Cyran</i>	<i>Przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie</i>	<i>RDOŚ w Rzeszowie</i>	<i>tel. 17 785 00 44 email: sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl</i>
12.				
13.				
14.				

2.4. WYKONANIE OPISU METODYK INWENTARYZACJI ORAZ METODYK OCENY STANU OCHRONY POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW OCHRONY

Tab. 14. Ptaki będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002

Dane obszaru i gatunku			Inwentaryzacja: powierzchnie próbne (PP) na 2022r.						
Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Grupa obserwacji [Gr_gat]	Siatka, tansekt [km]	PP planowane [szt]	Termin 1	Termin 2	Termin 3	Terminy uwagi
A168	Brodzicz piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>	nadrzeczne	liniowe 5	6	20IV-5V	20V-10VI		
A223	Włochatka	<i>Aegolius funereus</i>	sowy	4x4	4	25III-10IV	15-30IV		
A229	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>	nadrzeczne	liniowe 5	6	20IV-30V			
A091	Orzeł przedni	<i>Aquila chrysaetos</i>	szponiaste	10x10	1	10IV-15V	15VI-15VII		
A104	Jarząbek	<i>Bonasa bonasia</i>	jarząbek	2x2	8	od 10IV	do 10V		2x; odstęp 14-21 dni
A215	Puchacz	<i>Bubo bubo</i>	sowy	4x4	4	1-31III			
A224	Lelek	<i>Caprimulgus europaeus</i>	dzięcioły	2x2	8	1-20VI	1-20VII		odstęp min. 3 tygodnie
A030	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	szponiaste	10x10	1	10IV-15V	15VI-15VII		
A264	Pluszcz	<i>Cinclus cinclus</i>	nadrzeczne	liniowe 5	6	1-15IV	20IV-5V		
A089	Orlik krzykliwy	<i>Clanga pomarina (Aquila pomarina)</i>	szponiaste	10x10	1	10IV-15V	15VI-15VII		
A122	Derkacz	<i>Crex crex</i>	derkacz	2x2	5	15V-10VI	15-30VI		odstęp 7-14 dni
A239	Dzięcioł białogrzbiety	<i>Dendrocopos leucotos</i>	dzięcioły	2x2	8	20III-10IV	15IV-10V		
A429	Dzięcioł białoszyi	<i>Dendrocopos syriacus</i>	nadrzeczne	liniowe 5	6	od 11V	do 30V		przy okazji innych gatunków

Dane obszaru i gatunku			Inwentaryzacja: powierzchnie próbne (PP) na 2022r.						
Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Grupa obserwacji [Gr_gat]	Siatka, tansekt [km]	PP planowane [szt]	Termin 1	Termin 2	Termin 3	Terminy uwagi
A103	Sokół wędrowny	<i>Falco peregrinus</i>	szponiaste	10x10	1	10IV-15V	15VI-15VII		
A321	Muchołówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>	muchołówki	1x1	7	25IV-5V	6-15V	16-25V	
A320	Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>	muchołówki	1x1	7	25IV-5V	6-15V	16-25V	
A217	Sóweczka	<i>Glaucidium passerinum</i>	sowy	4x4	4	od 15III	do 15IV		2x
A338	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	derkacz	2x2	5	15-31V	1-15VI		różnica ok. 15 dni
A261	Pliszka górska	<i>Motacilla cinerea</i>	nadrzeczne	liniowe 5	6	1-15IV	20IV-5V		
A072	Trzmielojad	<i>Pernis apivorus</i>	szponiaste	10x10	1	10IV-15V	15VI-15VII		
A241	Dzięcioł trójpalczasty	<i>Picoides tridactylus</i>	dzięcioły	2x2	8	20III-10IV	15IV-10V		
A234	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>	dzięcioły	2x2	8	20III-10IV	15IV-10V		
A220	Puszczyk uralski	<i>Strix uralensis</i>	sowy	4x4	4	od 1III	do 15V		2x
A282	Drozd obrożny	<i>Turdus torquatus</i>	drozd	liniowe 3	8	15IV-5V	6-25V		

Inwentaryzacja będzie przeprowadzona na gruntach nie będących w zarządzie nadleśnictw podległych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie i Magurskiego Parku Narodowego z poszanowaniem własności prywatnej. Przeprowadzone założenia w większości pokrywają się z metodyką zalecaną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, to jest opisanych w podręczniku metodycznym „Monitoring Ptaków Lęgowych” pod redakcją Chylarecki i inni. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Wydanie drugie uzupełnione 2015. Wyjątek stanowią niektóre gatunki, które ze względu na termin sporządzenia projektu PZO wymagały modyfikacji założeń zawartych w tej metodyce, w uzgodnieniu ze zlecniodawcą.

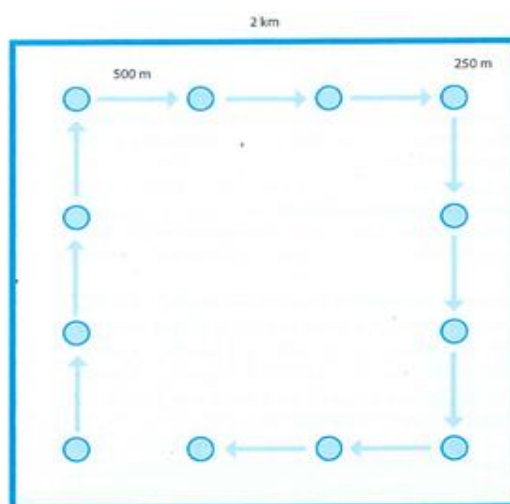
Inwentaryzacje na omawianych obszarach oparto na systemie losowych powierzchni próbnych (w tym transektów liniowych).

Gatunki ptaków zebrano w grupy obserwacji, o podobnych wymaganiach i takiej samej siatce losowania, jak np. „leśne”, dla wyboru powierzchni próbnych i obserwacji. W grupie „leśne” - jako jedynej - wyróżniono też dwie podgrupy, z zróżnicowanymi punktami wabień, dostosowanych do obserwacji gatunków: dzięcioły (dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*, dzięcioł trójpalczasty *Picoides tridactylus*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*) oraz jarząbek *Bonasa bonasia*.

Wybór powierzchni próbnych wykonano z siatek jednolitych, pokrywających cały obszar. Siatki losowania, wybrane z nich musiały spełniać dwa warunki – pierwszy to minimalny % powierzchni zawierania się w obszarze PLB, drugi to minimalny % powierzchni optymalnego siedliska gatunku. Losowania wykonano w programie Quantum GIS. W przypadku gatunków tego wymagających, w ramach poligonów dodano linie obserwacji i punkty wabień, według zaleceń opisanych w podręczniku metodycznym.

Przy planowaniu wyboru z dwóch nierównych grup, tj. jedna – z pełnym pokryciem terenu obserwacji z terenem opracowania (część obejmująca wszystkie grunty, w tym Skarbu Państwa będące w zarządzie nadleśnictw podległych RDLP w Krakowie) oraz druga – (z wyłączeniem gruntów Skarbu Państwa będących w zarządzie nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie oraz Magurskiego Parku Narodowego) - wspomagano się rozwiązaniami zastosowanymi w ramach projektu „Inwentaryzacja kluczowych gatunków ptaków polskich Karpat” z 2015 r.

Przykład rozplanowania linii obserwacji i punktów wabień przedstawiono poniżej:

Ryc. 3. Przykład rozmieszczenie projektowanych punktów wabienia oraz trasy przejścia obserwatora pomiędzy punktami na powierzchni próbnej (tutaj - do inwentaryzacji dzięciołów, wg podręcznika metodycznego Chylarecki i inni 2015)

Grupa: derkacz

derkacz *Crex crex*

Inwentaryzację zaplanowano na 5 kwadratowych powierzchniach próbnych o boku 2 km x 2 km, wyznaczonych ze względu na ich optymalność dla badanych gatunków. Wybór siatki losowania - warunek - ponad 70% powierzchni zawiera się w obszarze, wybór powierzchni próbnych - warunek - ponad 40% udziału siedlisk optymalnych (łąki, pastwiska).

Obserwacja na wylosowanych powierzchniach próbnych na konturach powierzchni pastwisk i łąk. Kontrola obejmuje całość obszaru w granicach wskazanych powierzchni próbnych. W każdym z konturów obserwator wyznaczy w - pierwszym wejściu - powierzchnie nasłuchu: w małych zwartych konturach - jedną powierzchnię nasłuchu usytuowaną centralnie, w większych lub wydłużonych – większą ich liczbę, kierując się zasadą utrzymywania, w miarę możliwości 250 m odległości od granic powierzchni i około 500 m odległości pomiędzy punktami nasłuchu. W kolejnych latach nasłuch będzie prowadzony w tych samych punktach. Na każdym punkcie wykonać należy nasłuch trwający co najmniej 5 minut. Podczas nasłuchu zanotować azymut oraz szacunkową odległość w przedziałach: 1-50 m, 50-200 m, 200-500 m,

> 500 m do każdego odzywającego się samca derkacza. Późniejsze naniesienie azymutów na mapę oraz określenie miejsc ich przecięcia pozwoliło na wyznaczenie punktów, w których znajdowały się poszczególne samce. Każdą z powierzchni próbnych skontrolować dwukrotnie, podczas kontroli nocnych: I kontrola - od 15 maja do 10 czerwca, II kontrola – od 15 do 30 czerwca, w krótkich odstępach czasu (7 – 14 dni). Liczenia - w nocy, w czasie największej aktywności głosowej derkaczy, przypadającej na godziny od 22.00 (pierwsze liczenie) lub 23.00 (drugie liczenie) do około 4.00 rano, notując w formularzu terenowym i na mapie topograficznej oraz za pomocą odbiornika GPS wszystkie stwierdzenia inwentaryzowanych samców. Stymulację głosową stosować jedynie w momencie rozpoczynania kontroli, poprzez odtwarzanie terytorialnego głosu derkacza przez około 30 sekund (głośność około 95 dB mierzona w odległości 1 km).

gąsiorek *Lanius collurio*,

Na powierzchni należy przemieszczać się pieszo, obserwując szczególnie tereny nieleśne. Notować wszystkie gąsiorki widziane lub słyszane podczas przejścia trasą. Obserwacja - ze szczególnym uwzględnieniem równoczesnych stwierdzeń samców. Każdą z wyznaczonych w trakcie pierwszego przejścia tras należy skontrolować dwukrotnie w okresie wiosennym, notując w formularzu terenowym i na mapie topograficznej oraz za pomocą odbiornika GPS wszystkie stwierdzenia inwentaryzowanego gatunku. Pora kontroli to godziny poranne (od 6.00 do 10.00). Kiedy ptaki mają zaawansowane lęgi (druga kontrola), można prowadzić obserwacje także w godzinach późniejszych. Należy wykonać dwie kontrole w terminach: I kontrola - od 15 do 31 maja, II kontrola – od 1 do 15 czerwca, w odstępie ok.15 dni. Stosowanie stymulacji głosowej nie ma uzasadnienia.

Grupa: leśne

Inwentaryzację zaplanowano na 8 kwadratowych powierzchniach próbnych o boku 2 km x 2 km, wyznaczonych ze względu na ich optymalność dla badanych gatunków. Wybór siatki losowania - warunek - ponad 70% powierzchni zawiera się w obszarze, wybór powierzchni próbnych - warunek - ponad 50% udziału siedlisk optymalnych (lasy, krzewy) wybór z dwu grup wg proporcji ich udziału w powierzchni obszaru.

- Grupa I - w zasięgu RDLP Kraków (do 80%) obejmujące grunty wszystkich rodzajów własności (tj. 6 powierzchni)
- Grupa II - pozostałych tj. bez własności Skarbu Państwa w zarządzie PGL LP i Magurskiego PN (ponad 20% udziału, tj. 2 powierzchni).

Podgrupa 1: dzięcioł biało grzbiety *Dendrocopos leucotos*, dzięcioł trójpalczasty *Picoides tridactylus*, dzięcioł zielonosiwy, lelek *Caprimulgus europaeus*

Rozmieszczenie transektów w kwadracie powierzchni obserwacyjnej, trasy przejścia oraz liczbę i lokalizację punktów wabienia (12 pkt.), zaplanowano według schematu podanego na stronie 516 Poradnika metodycznego Monitoring ptaków lęgowych. Na punkcie wabienia stymulację głosową należy przeprowadzić odtwarzając głosy wyszczególnionych wyżej gatunków dzięciołów. Jeśli na konkretnym stanowisku wabienia uzyskamy potwierdzenie obecności danego gatunku, to na kolejnym stanowisku stymulację tego gatunku należy zaniechać. Jeśli powyższa sytuacja zaistnieje na punkcie poprzedzającym punkt narożny transektu, stymulację danego gatunku należy kontynuować dopiero na trzecim z kolei stanowisku. Opisane ograniczenia stymulacji mają na celu wyeliminowanie zawyżania wyników w efekcie „ciągnięcia” za sobą ptaków na kolejne punkty wabienia. Inwentaryzację na wybranych powierzchni próbnych z wyznaczonymi transektami, kierunkiem przejścia i lokalizacją punktów wabienia. Jeśli będzie to konieczne, lokalizacje te mogą być modyfikowane przez obserwatorów podczas pierwszej kontroli. Modyfikacje te mogą wynikać jedynie z charakteru siedliska. W każdym wyznaczonym punkcie obserwator zatrzymuje się na odpowiednią ilość minut dla każdego z inwentaryzowanych gatunków. Dla gatunków stymulowanych głosowo na przemian prowadzi nasłuch i odtwarza głosy wydawane przez poszczególne gatunki. Dla dzięciołów biało grzbiatego i trójpalczastego pojedyncza 10-minutowa sesja w punkcie obejmuje: odtwarzanie werblowania – 2 min., nasłuch i obserwacja – 3 min., odtwarzanie głosów kontaktowych – 2 min, nasłuch i obserwacja – 3 min. Dla dzięcioła zielonosiwego pojedyncza 5-minutowa sesja w punkcie obejmuje: nasłuch – 1 min., stymulacja – 1 min., nasłuch – 1 min., stymulacja – 1 min., nasłuch – 1 min. Inwentaryzacja obejmuje wykonanie dwóch kontroli terenowych: pierwszej w terminie od dnia 20 marca do dnia 10 kwietnia oraz drugiej - w terminie od dnia 15 kwietnia do dnia 10 maja w odstępach około dwutygodniowych.

Lelek *Caprimulgus europaeus*

Kontrola w punktach wabienia – jak dla dzięciołów. Dla tego gatunku wykonać należy 2 kontrole w terminach: 1–20 czerwca oraz 1–20 lipca od zmroku do świtu, z przerwą w godzinach 23.00–1.00. Odnotować liczbę osobników, kierunek ich głosu oraz odległość od punktu. Stymulacja głosowa do wykonywana tylko w punktach, w których było brak naturalnego ich śpiewu. Czas stymulacji: 2 minuty, a nasłuchu 3 minuty.

podgrupa 2: jarząbek *Bonasa bonasia*

Wykonanie obserwacji będzie podobne jak w przypadku dzięciołów i na tych samych powierzchniach próbnych, lecz z inną ilością punktów wabień i liniami obserwacji.

Inwentaryzację należy przeprowadzić na wybranych powierzchniach próbnych 2x2 km. Punkty nasłuchu (28 pkt.) na transekcje, zlokalizowane wstępnie co 250 m, należy ustalać w terenie i określać ostateczne położenie za pomocą odbiornika GPS (tzw. waypointy). Ich lokalizacja powinna być taka sama w kolejnych kontrolach. Technika wabienia: obserwator, po zatrzymaniu się w punkcie wabienia i odczekaniu minimum 2 minut, przez kolejną 1 minutę wabi głosem godowym jarząbka, następnie prowadzi nasłuch przez 2 minuty. Zaleca się nagrania, w których częstość powtórzeń wynosi 3-5 na minutę. Obserwator notuje liczbę ptaków, kierunek z jakiego nastąpiła reakcja lub pojawienie się ptaka (przelet albo ciche przejście), jak również przelet z charakterystycznym trzepotem skrzydeł. Jednostką liczenia jest samiec odzywający się głosem terytorialnym – „śpiewający” w czasie toków wiosennych. Liczba zarejestrowanych samców jest indeksem liczebności lokalnej populacji. Transekt należy pokonywać pieszo, przy czym kierunek przemieszczania się obserwatora w drugiej kontroli powinien być odwrotny niż w pierwszej. W zależności od warunków terenowych kontrola całego transektu powinna się odbyć w czasie porannej aktywności ptaków (od godziny po wschodzie słońca do południa), w miarę możliwości w korzystnych warunkach pogodowych (bez opadów atmosferycznych, bez wiatru, bez zachmurzenia oraz w temperaturze od +1 do +10 stopni Celsjusza). Należy wykonać dwie kontrole w terminie od 10 kwietnia do 10 maja w odstępach 2-3 tygodniowych (14-21 dni), połączone ze stymulacją głosową.

Grupa: muchołówki

mucholówka białoszyja *Ficedula albicollis*, muchołówka mała *Ficedula parva*

Inwentaryzację zaplanowano na 7 kwadratowych powierzchniach próbnych o boku 1 km x 1 km, wyznaczonych ze względu na ich optymalność dla badanych gatunków. Wybór siatki losowania - warunek - ponad 70% powierzchni zawiera się w obszarze, wybór powierzchni próbnych - warunek - ponad 50% udziału siedlisk optymalnych (lasy liściaste) wybór dwóch grup wg proporcji ich udziału w powierzchni obszaru.

- Grupa I - w zasięgu RDLP Kraków (do 80%) obejmujące grunty wszystkich rodzajów własności (tj. 5 powierzchni);
- Grupa II - pozostałych tj. bez własności Skarbu Państwa w zarządzie PGL LP i Magurskiego PN (ponad 20% udziału, tj. 2 powierzchni).

Celem inwentaryzacji jest oszacowanie liczby rewirów lęgowych w obrębie powierzchni 1x1 km na podstawie rejestracji osobników z punktów obserwacyjnych (nasłuchowych) rozmieszczonych co 300 m i interpretacji ich zachowania. Położenie punktów może być modyfikowane przez obserwatora w trakcie pierwszej kontroli w terenie, z uwagi na typ biotopu (punkty muszą być rozmieszczone w lesie) oraz warunki terenowe (dostępność miejsca liczenia i bezpieczeństwo pracy). Należy jednak zachować priorytet równomiernego rozmieszczenia, objęcia nasłuchem całego obszaru lasów na powierzchni 1x1 km oraz by punkty nie były położone zbyt blisko siebie (nie bliżej niż 300 m). W punktach nasłuchu należy rejestrować liczbę stwierdzonych (śpiewających) samców wymienionych wyżej dwóch gatunków. Długość nasłuchu dla każdego gatunku na punkcie nasłuchowym wynosi 5 minut. Kierunek przemarszu należy różnicować pomiędzy kontrolami, aby zminimalizować błąd związany z wpływem pory dnia na aktywność ptaków. Należy wykonać trzy kontrole w terminach: I kontrola – w okresie od 25 kwietnia do 5 maja, II kontrola – w okresie od 6 maja do 15 maja, III kontrola – w okresie 16 do 25 maja. Liczenia należy prowadzić w godzinach od 5.00 do 12.00.

Grupa: nadrzeczne

brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, zimorodek *Actitis Alcedo atthis*, pluszcz *Cinclus cinclus*, pliszka górską *Motacilla cinerea* oraz dodatkowo, w razie stwierdzenia - dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus*.

Inwentaryzację zaplanowano na 6 transektach liniowych. Wybór transektów do losowania: grupa wyboru: warstwa – ciek (z BDOT).

- warunek 1: położenie w całości obszaru, na podstawie warstwy rzek i cieków (cieki) oraz ponad 90% na gruntach poza Lasami Skarbu Państwa (w zasięgu RDLP Krosno i MPN) oraz z całości terenu w zasięgu RDLP Kraków,
- warunek 2 – szerokość min. 2m.
- wybór transektów - nieprzerwany ciąg 5 km z warunkami jw.

Miejscem inwentaryzacji będą wybrane odcinki cieków. Odnosnie brodziec inwentaryzacja dotyczy głównie kamieńców na obrzeżach cieków i na występujących tam wyspach, a dla pliszki i pluszcza nie tylko samo koryto wypełnione wodą w okresie ustabilizowanego jej przepływu, ale również kamieńce, skarpy nawisy, urządzenia obudowy technicznej cieków, mosty i przepusty celem wykrycia gniazd. Jarzębatka z kolei ma najszersze spektrum możliwości wystąpienia. Inwentaryzację należy prowadzić przechodząc wolno transektem wzdłuż cieków (jednym z brzegów lub jego korytem), notując wszystkie stwierdzone osobniki powyższych gatunków, ustalając miejsca ich stwierdzeń za pomocą odbiornika GPS i określając (w miarę możliwości ich wiek, płeć i kryterium lęgowości oraz zaznaczając na formularzu zasięg przemieszczeń).

Każdy z transektów należy skontrolować w okresie wiosennym, notując w formularzu terenowym i na mapie topograficznej oraz za pomocą odbiornika GPS wszystkie stwierdzenia inwentaryzowanych gatunków. Pora kontroli to godziny poranne (od 6.00 do 12.00), jednak kontrole mogą być przedłużane ze względu na objęcie nimi wąskiej grupy siedlisk i dominację stwierdzeń wizualnych. Zasadniczo wystarczy sprawdzenie pasa bezpośrednio w linii brzegowej, gdzie można oczekiwać zdecydowanej większości stanowisk. W uzasadnionych przypadkach można wykonać kontrolę skarp w odległości 20–30 m od brzegu. Celem inwentaryzacji jest oszacowanie liczby par lub terytoriów każdego z inwentaryzowanych gatunków w obrębie wskazanych transektów (odcinków cieków).

Dla zimorodka przewiduje się jedną kontrolę w terminie od 20 kwietnia do 30 maja,
Dla pozostałych – dwie kontrole. Pliszka i pluszcza: I kontrola - od 1 do 15 kwietnia,
II kontrola – od 20 kwietnia do 5 maja; dla brodzica piskliwego: I - 20 kwietnia -5 maja,
II – 20 maja do 10 czerwca. Dzięcioł białoszyi – przy okazji innych gatunków, od 1 kwietnia
do 30 maja.

Grupa: sowy

włochatka *Aegolius funereus*, puchacz *Bubo bubo*, sóweczka *Glaucidium passerinum*,
puszczyk uralski *Strix uralensis*

Inwentaryzację zaplanowano na 4 kwadratowych powierzchniach próbnych o boku 4 km x 4 km, wyznaczonych ze względu na ich optymalność dla badanych gatunków. Wybór siatki losowania - warunek - ponad 65% powierzchni zawiera się w obszarze, wybór powierzchni próbnych - warunek - ponad 50% udziału siedlisk optymalnych (lasy, krzewy) wybór z dwu grup wg proporcji ich udziału w powierzchni obszaru.

- Grupa I - w zasięgu RDLP Kraków (do 80%) obejmujące grunty wszystkich rodzajów własności (tj. 3 powierzchnie)
- Grupa II - pozostałych tj. bez własności Skarbu Państwa w zarządzie PGL LP i Magurskiego PN (ponad 20% udziału, tj. 1 powierzchnia).

Metodyka prac to metoda transektu punktowego, z podanymi niżej modyfikacjami. Celem inwentaryzacji jest oszacowanie liczby rewirów lęgowych w obrębie powierzchni.

W granicach powierzchni próbnych zlokalizowano w sposób systematyczny 9 punktów nasłuchowych w odległościach 1250 m od siebie i 750 m od granic kwadratu. Ich położenie mogło być modyfikowane przez obserwatora w trakcie pierwszej kontroli w terenie, z uwagi na typ biotopu (punkty muszą być rozmieszczone w lesie) oraz warunki terenowe (dostępność miejsca liczenia i bezpieczeństwo pracy). Należały jednak zachować priorytet równomiernego rozmieszczenia, objęcia nasłuchem całego obszaru lasów na powierzchni oraz by punkty nie były położone zbyt blisko siebie (nie bliżej niż 1000 m). W punktach nasłuchu rejestrować wymienione wyżej cztery kluczowe gatunki oraz dodatkowo także pozostałe gatunki sów.

Dla zwiększenia prawdopodobieństwa wykrycia w punktach nasłuchu stosować stymulację głosową, polegającą na odtwarzaniu kolejno głosów terytorialnych: sóweczki, włośchatki, puszczyka uralskiego i puchacza, rozdzielone przerwami na nasłuch, zawsze zachowując podaną kolejność wabienia gatunków. Łącznie na stymulację i nasłuch na pojedynczym punkcie przeznaczyć 20 minut.

Dla wszystkich stwierdzeń sów notować: gatunek, liczebność, płeć i wiek (o ile da się ją ustalić), a także szczegóły pomocne w ustaleniu lokalizacji osobnika (azymut i szacunkową odległość w linii prostej). Sowy wykryte podczas przemieszczania się pomiędzy punktami wabień odnotowywać oddzielnie i rejestrować dla nich analogiczne informacje.

Kontrole przeprowadzić w terminach:

- dla sóweczki dwie kontrole: od drugiej połowy marca do połowy kwietnia; występują dwa szczyty aktywności głosowej – wieczorna (od zachodu słońca do całkowitego zapadnięcia zmroku oraz poranna (od pierwszych oznak świtu do wschodu słońca). W przypadku spontanicznej nocnej aktywności głosowej sóweczki kontrolę można kontynuować bez przerwy, bez stosowania stymulacji głosowej. Kolejne kontrole sóweczki mogą się odbyć w krótkich odstępach czasu (np. w kolejnych dniach);

- dla włośchatki dwie kontrole: I kontrola w dniach od 25 marca do 10 kwietnia, II kontrola w dniach od 15 do 30 kwietnia (w górach dopuszcza się przesunięcie tych terminów maksymalnie o 15 dni). Kontrole od jednej godziny po zachodzie słońca do świtu;

- dla puszczyka uralskiego dwie kontrole: od 1 marca do 15 maja; pierwszy szczyt aktywności głosowej między całkowitym zapadnięciem zmroku a godziną 24.00 oraz drugi między 2.00 do 3.00 nad ranem;

- dla puchacza: jedna kontrola od końca lutego przez cały marzec; występują dwa szczyty aktywności głosowej: od 2 godzin po zachodzie słońca do 23.00 oraz drugi – na około 1,5-2 godzin przed jego wschodem. Kontrola może być kontynuowana przez całą noc w przypadku wyjątkowej aktywności głosowej.

Obserwacje będą prowadzone w sprzyjających warunkach pogodowych. Kolejność kontrolowania punktów wabień na powierzchniach 4x4 km będzie odmienna w poszczególnych kontrolach. Dаты kolejnych kontroli (wyjąwszy odstępstwa podane wyżej) będą rozdzielone okresem co najmniej 10 dni.

drozd

drozd obrożny *Turdus torquatus*

Inwentaryzację zaplanowano na 8 transektach liniowych, umiejscowionych w kwadratowych powierzchniach próbnych o boku 2 km x 2 km, dla grupy „leśne”. W nich - wstępna propozycja transektu 3 km - na podstawie warstwy BDOT – drogi.

Metodyka prac to metoda transektu liniowego.

Każdy z transektów należy skontrolować dwukrotnie, notując w formularzu terenowym i na mapie wszystkie stwierdzenia drozdów obrożnych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań terytorialnych/lęgowych.

Celem inwentaryzacji jest oszacowanie liczby rewirów lęgowych w obrębie transektów długości 3 km na podstawie rejestracji osobników z punktów obserwacyjnych i interpretacji ich zachowań. Trasa liczeń powinna być taka sama w kolejnych kontrolach

Obserwator rejestruje każdorazowo liczbę osobników, płeć, przemieszczanie i inne obserwacje umożliwiające określenie kryterium lęgowości. Ptaki należy notować po obu stronach transektu, a spostrzeżenia przypisywać do klas odległości (do 25 m, 25-100 m, powyżej 100 m). Transekt należy pokonywać pieszo, przy czym kierunek przemieszczania się obserwatora w drugiej kontroli powinien być odwrotny niż w pierwszej. W zależności od warunków terenowych kontrola całego transektu powinna się odbyć w czasie porannej aktywności ptaków i trwać do trzech godzin (średnia prędkość przemieszczania się po transekcie to 1-2 km/h). Szczególnie cenne są stwierdzenia równoczesne samców, par oraz interakcje na granicach terytoriów.

Należy wykonać dwie kontrole w terminach: I kontrola – w okresie od 15 kwietnia do 5 maja, II kontrola – w okresie od 6 maja do 25 maja. Liczenia należy prowadzić od wschodu słońca do godziny do 11.00. Nie zaleca się stymulacji głosowej. Odstęp czasu pomiędzy pierwszą a drugą kontrolą powinien wynosić około 15 dni.

Grupa: szponiaste

orzeł przedni *Aquila chrysaetos*, bocian czarny *Ciconia nigra*, orlik krzykliwy *Clanga pomarina* (*Aquila pomarina*), sokół wędrowny *Falco peregrinus*, trzmielojad *Pernis apivorus*.

Inwentaryzację zaplanowano na 2 kwadratowych powierzchniach próbnych o boku 10 km x 10 km. Wybór siatki losowania - warunek - ponad 70% powierzchni zawiera się w obszarze, wybór powierzchni próbnych - warunek - ponad 35% udziału powierzchni do opracowania. Wybór z dwóch grup wg proporcji ich udziału w powierzchni obszaru.

- Grupa I - w zasięgu RDLP Kraków (do 80%) obejmujące grunty wszystkich rodzajów własności (tj. 1 powierzchnia)
- Grupa II - pozostałych tj. bez własności Skarbu Państwa w zarządzie PGL LP i Magurskiego PN (ponad 20% udziału, tj. 1 powierzchnia).

Metodyka prac: Inwentaryzację należy przeprowadzić na wybranych powierzchniach badawczych. W granicach tej powierzchni obserwator wybierze do 10 punktów obserwacyjnych na wzniesieniach i obszarach otwartych. Czas przebywania na punkcie obserwacyjnym minimum 2 godziny; rozpoczęcie obserwacji o godzinie 7.00 rano.

Na powierzchni badawczej należy przeprowadzić dwie kontrole terenowe: pierwszą (mającą na celu wykrycie ptaków zajmujących terytorium) - w terminach: od 10 kwietnia do pierwszej połowy maja oraz drugą (umożliwiającą wykrycie ptaków lecących z pokarmem do gniazda) – od połowy czerwca do połowy lipca. Podczas obserwacji należy posługiwać się lornetką o 10 – krotnym powiększeniu oraz lunetą o powiększeniu 20-60x. Wszelkie sprawozdania z prac terenowych dla każdej powierzchni próbnej powinny zawierać terminy kontroli, określenia warunków pogodowych (zachmurzenie, wiatr, deszcz) i wyniki liczenia.

Dla gatunków stan ochrony będzie scharakteryzowany następującymi parametrami: populacja; siedlisko; szanse zachowania gatunku.

Oceny dla parametru „populacja”:

- FV (właściwy) - liczebność jest stabilna w dłuższym okresie (mogą występować naturalne fluktuacje) oraz populacja wykorzystuje potencjalne

możliwości obszaru, oraz struktura wiekowa, rozrodczość i śmiertelność prawdopodobnie nie odbiegają od normy;

- U1 (niezadowolający) - liczebność wykazuje powolny trend spadkowy lub jest znacznie niższa od potencjalnych możliwości obszaru lub struktura, rozrodczość albo śmiertelność są antropogenicznie zaburzone;
- U2 (zły) - liczebność wykazuje silny trend spadkowy lub struktura wiekowa, rozrodczość i śmiertelność są zaburzone w sposób zagrażający powstaniem takiego trendu w najbliższej przyszłości;

Oceny dla parametru „siedlisko”:

- FV (właściwy) - wielkość wystarczająco duża i jakość odpowiednio dobra dla długoterminowego przetrwania gatunku
- U1 (niezadowolający) - wielkość i jakość siedliska antropogenicznie pogorszona tak, że nie jest optymalna dla gatunku
- U2 (zły) - wielkość zdecydowanie zbyt mała lub jakość niewątpliwie niezapewniająca długoterminowego przetrwania gatunku

Oceny dla parametru „szanse zachowania gatunku”:

- FV (właściwy) - brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości, nie obserwuje się negatywnych zmian w populacji i siedlisku. Zachowanie gatunku w perspektywie 10—20 lat jest niemal pewne;
- U1 (niezadowolający) - zachowanie gatunku w perspektywie 10—20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne, o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom;
- U2 (zły) - zachowanie gatunku w perspektywie 10—20 lat będzie bardzo trudne, silne negatywne zmiany w populacji i siedlisku lub przewidywane znaczne zagrożenia w przyszłości (praktycznie nie do wyeliminowania);

Załącznik nr 2. Uzupelnienie szablonu dokumentacji Planu w części dotyczącej I etapu prac tj. punktów od 1.1 do 1.7.

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

